

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Миколаївський національний університет імені В.О.Сухомлинського
Відокремлений структурний підрозділ
«Фаховий коледж МНУ імені В.О. Сухомлинського»

Циклова комісія економіко-гуманітарного та загальноосвітнього напрямку підготовки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор ВСП «Фаховий
коледж МНУ імені
В.О. Сухомлинського»

О.О. Царенко
2021 р.

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ПІДГОТОВКИ ТА СКЛАДАННЯ
ПІДСУМКОВОЇ АТЕСТАЦІЇ ВИПУСКНИКІВ
З КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА УКРАЇНИ**

галузі знань 08 «Право»
спеціальності 081 «Право»
освітньо-кваліфікаційний рівень «Молодший спеціаліст»

«Погоджено»

Заступник директора
з навчальної роботи ВСП «Фаховий
коледж МНУ імені В.О. Сухомлинського»

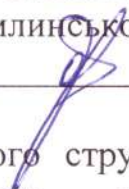
Н.В. Божко
«__» _____ 2021 р.

Методичні рекомендації щодо підготовки та складання підсумкової атестації випускників за галуззю знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право» з дисципліни «Кримінальне право України» розроблено на підставі ОПП та ОКХ освітньо-кваліфікаційного рівня молодший спеціаліст.

Розробник: Рукінова Світлана Сергіївна, викладач першої категорії циклової комісії з економіко-гуманітарного та загальноосвітнього напрямку підготовки Відокремленого структурного підрозділу «Фаховий коледж МНУ імені В.О. Сухомлинського»

Розроблено і схвалено на засіданні ЦК економіко-гуманітарного та загальноосвітнього напрямку підготовки протокол № 18 від « 09 » 04 2021 р.

Голова циклової комісії економіко-гуманітарного та загальноосвітнього напрямку підготовки ВСП «Фаховий коледж МНУ імені В.О. Сухомлинського»

 О.В. Гінкевич

Затверджено ухвалою педагогічної ради Відокремленого структурного підрозділу «Фаховий коледж Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського, протокол № ___ від « ___ » _____ 2021 р.

Голова педагогічної ради, директор ВСП «Фаховий коледж МНУ імені В.О. Сухомлинського» О.О. Царенко

ЗМІСТ

I. Підготовка до складання підсумкової атестації випускників з дисципліни «Кримінальне право України» галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

- 1.1. Вихідні положення Стандарту вищої освіти МОН України про підсумкову атестацію випускників з дисципліни «Кримінальне право України» галузі знань 08 «Право».....4
- 1.2. Цілі й функції підсумкової атестації випускників з дисципліни «Кримінальне право України» 4
- 1.3. Загальні вимоги до організації підсумкової атестації випускників з дисципліни «Кримінальне право України» 5
- 1.4. Формування кваліфікаційних комісій 5
- 1.5. Підготовка та характер екзаменаційних білетів.....5

II. Організація і проведення підсумкової атестації випускників з дисципліни «Кримінальне право України» галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

- 2.1. Вихідні вимоги до підсумкової атестації випускників з дисципліни «Кримінальне право України» спеціальності 081 «Право» галузі знань 08 «Право».....6
- 2.2. Про форму проведення підсумкової атестації випускників з дисципліни «Кримінальне право України».....6
- 2.3. Єдині критерії екзаменаційних оцінок і методика оцінки результатів підсумкової атестації випускників з дисципліни «Кримінальне право України».....7
- 2.4. Оформлення результатів підсумкової атестації випускників з дисципліни «Кримінальне право України».....8
- 2.5. Методика аналізу та оголошення результатів підсумкової атестації випускників з дисципліни «Кримінальне право України».....8

III. Керівництво для студентів

- 3.1. Методичні поради студенту з підготовки відповідей на питання білету.....8
- 3.2. Зразок відповіді по білету 9
- 3.3. Методичні поради щодо підготовки до розв'язання практичних завдань з питань застосування кримінального права.....13

IV. Перелік питань підсумкової атестації випускників з дисципліни «Кримінальне право України» галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

- 4.1. Перелік питань з дисципліни «Кримінальне право України».....17
- 4.2. Опорний план відповіді по білету з дисципліни «Кримінальне право України».....19
- Список рекомендованої літератури.....23

І. ПІДГОТОВКА ДО ПІДСУМКОВОЇ АТЕСТАЦІЇ ВИПУСКНИКІВ З ДИСЦИПЛІНИ «КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ» ГАЛУЗІ ЗНАНЬ 08 «ПРАВО» СПЕЦІАЛЬНОСТІ 081 «ПРАВО»

1.1. Вихідні положення Стандарту вищої освіти МОН України про підсумкову атестацію випускників з дисципліни «Кримінальне право України» галузі знань 08 «Право»

Методичні рекомендації щодо підготовки студентів спеціальності 081 «Право» до підсумкової атестації випускників розроблені відповідно до освітньо-професійної програми та освітньо-кваліфікаційної характеристики молодшого спеціаліста напряму підготовки 08 «Право».

Відповідно до Стандарту вищої освіти МОН України в Коледжі МНУ імені В.О.Сухомлинського вибрано структуру завдань атестації випускників згідно з наступним варіантом: усний екзамен з дисципліни «Кримінальне право України».

Метою методичних рекомендацій є надання допомоги студентам в підготовці до здачі підсумкової атестації випускників з дисципліни «Кримінальне право України» галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

1.2. Цілі та функції підсумкової атестації випускників з дисципліни «Кримінальне право України»

Метою підсумкової атестації є встановлення фактичної відповідності рівня освітньо-професійної підготовки випускників вимогам даної освітньо-кваліфікаційної характеристики та освітньо-професійної програми.

Підсумкова атестація випускників з дисципліни «Кримінальне право України» студентів спеціальності 081 «Право» галузі знань 08 «Право» повинен визначати рівень засвоєння студентами матеріалів правових дисциплін, вміння самостійно аналізувати складні явища та процеси суспільно-економічного та правового розвитку, активно використовувати набуті знання у своїй професійній, суспільній та правовій діяльності.

Підсумкова атестація випускників з дисципліни «Кримінальне право України» студентів спеціальності 081 «Право» є продовженням навчально-виховного процесу, складовою частиною завершального етапу підготовки молодшого спеціаліста за галуззю знань 08 «Право».

Цілі атестації зумовлюють і її функції. Головною з них є контроль та оцінка рівня правових знань, отриманих студентом протягом чотирьох років навчання.

Реалізація цієї функції припускає перевірку методологічних та теоретичних принципів, проблем і положень правових дисциплін, а також вміння їх використовувати в аналізі економічних, правових явищ і в практичній діяльності. Особливу увагу необхідно приділяти виявленню знань та вмінь студента аналізувати сучасні умови здійснення економічних та правових реформ в Україні, проблеми переходу від командно-адміністративного господарювання до розбудови правової держави в Україні, забезпечення реалізації прав і свобод людини і громадянина в незалежній Україні.

Важливе значення має функція виявлення навичок вирішення практичних завдань, конкретного аналізу проблемних ситуацій на теоретичному рівні.

Підсумкова атестація випускників з Кримінального права України має важливу виховну функцію, яка у конкретному вираженні виявляється у вмінні студента

самостійно, логічно й послідовно висловлювати свої переконання, здійснювати самоконтроль та критично оцінювати власні знання і навички.

Підсумкова атестація випускників з дисципліни «Кримінальне право України» студентів спеціальності 081 «Право», за умов всебічного аналізу його результатів, дозволяє найбільш вичерпно з'ясувати позитивний досвід та недоліки в організації, змісті й методиці викладання фахових правових дисциплін, а також самостійної роботи студентів.

Все це дає можливість визначити конкретні заходи щодо удосконалення викладання фахових правових дисциплін, накреслити шляхи поліпшення взаємозв'язку та спадкоємності у їх викладанні.

Таким чином, підсумкова атестація випускників з Кримінального права України в значній мірі, є засобом всебічного впливу на особистість студента і має контрольну, пізнавальну та виховну функції.

1.3. Загальні вимоги до організації підсумкової атестації випускників з дисципліни «Кримінальне право України» студентів спеціальності 081 «Право» галузі знань 08 «Право».

Організаційна підготовка до атестації з дисципліни «Кримінальне право України» проводиться згідно з наказом ректора МНУ імені В.О.Сухомлинського.

Циклова комісія організує підготовку до підсумкової атестації випускників з дисципліни «Кримінальне право України» за задалегідь розробленим планом.

Складання підсумкової атестації випускників з дисципліни «Кримінальне право України» проводиться після складання заліково-екзаменаційної сесії.

Для підготовки і складання підсумкової атестації випускників виділяється не менше п'яти навчальних днів, протягом яких зорганізується проведення групових та індивідуальних консультацій обсягом до 4 години.

1.4. Формування кваліфікаційних комісій

Прийом підсумкової атестації випускників з дисципліни «Кримінальне право України» здійснюється кваліфікаційною комісією яка формується щорічно на період проведення іспиту з числа професорсько-викладацького складу МНУ імені В.О.Сухомлинського, педагогічного складу ВСП «Фаховий коледжу МНУ імені В.О.Сухомлинського» в кількості не менше п'яти (але не більше семи) осіб на чолі з головою - висококваліфікованим фахівцем в області права, який має вчений ступінь або звання. Персональний склад комісії затверджується наказом ректора МНУ імені В.О.Сухомлинського не пізніше як за місяць до початку атестації.

1.5. Підготовка та характер білетів

Підсумкова атестація випускників з дисципліни «Кримінальне право України» проводиться за білетами, складеними відповідно до програми підсумкової атестації випускників з дисципліни «Кримінальне право України». Кожний білет складається з двох теоретичних питань та практичної ситуації (задачі). Екзаменаційні білети затверджуються на засіданні циклової комісії не пізніше ніж за місяць до початку підсумкової атестації випускників.

II. ОРГАНІЗАЦІЯ І ПРОВЕДЕННЯ ПІДСУМКОВОЇ АТЕСТАЦІЇ ВИПУСКНИКІВ З ДИСЦИПЛІНИ «КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ» ГАЛУЗІ ЗНАНЬ 08 «ПРАВО» СПЕЦІАЛЬНОСТІ 081 «ПРАВО»

2.1. Вихідні умови підсумкової атестації випускників з дисципліни «Кримінальне право України» спеціальності 081 «Право» галузі знань 08 «Право»

До підсумкової атестації випускників з дисципліни «Кримінальне право України» спеціальності 081 «Право» допускаються студенти, які закінчили вивчення всіх теоретичних дисциплін, успішно пройшли практичну підготовку, склали всі заліки й іспити згідно з навчальним планом молодшого спеціаліста.

Підсумкова атестація випускників з дисципліни «Кримінальне право України» проводиться усно у формі відповідей на питання білета. У процесі підготовки відповідей студент може користуватися кримінальним кодексом, методичними рекомендаціями щодо підготовки та складання підсумкової атестації випускників з Кримінального права України за галуззю знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

Підсумкова атестація випускників з дисципліни «Кримінальне право України» проводиться на відкритому засіданні комісії за наявності не менше трьох її членів при обов'язковій присутності голови комісії.

Тривалість підсумкової атестації випускників з дисципліни «Кримінальне право України» одного студента – не більше 30 хвилин. Тривалість засідання кваліфікаційної комісії не повинна перевищувати шести годин на день.

2.2. Про форму проведення підсумкової атестації випускників з дисципліни «Кримінальне право України».

До початку атестації група студентів, які складають його за розкладом у цей день, запрошується в аудиторію, де відбувається засідання КК.

Голова комісії поздоровляє студентів з початком іспиту, знайомить їх зі складом КК і коротко пояснює порядок її роботи.

Враховуючи режим роботи комісії, до атестації запрошуються одночасно не більше 7-ти студентів. Кожному з них для підготовки відповідей виділяють окремих стіл. Необхідні записи студент робить на стандартних аркушах, що видаються комісією.

Кульмінаційна частина іспиту – заслуховування комісією відповідей студента. Якщо останній відхиляється у бік від сформульованих у білеті питань, голові комісії (екзаменатору) необхідно спрямувати відповідь студента у правильному напрямі. Члени комісії, з дозволу голови КК, мають право задавати уточнюючі й додаткові питання. Методично доцільно задавати питання після відповідей студента на всі питання екзаменаційного білета.

Якщо студент допускає у відповіді помилки, його треба негайно виправляти. При необхідності можна супроводжувати свої зауваження короткими поясненнями, щоб запобігти можливим повторенням аналогічних помилок у наступних відповідях студента.

Додаткові питання члени комісії задають за таких обставин:

- відповідь студента не достатньо повна, позбавлена логічності й визначеності;

- у відповіді допущені суттєві помилки;
- виникають сумніви в оцінці знань студента.

Уточнюючі й додаткові питання треба чітко сформулювати. Члени комісії повинні пам'ятати про необхідність підтримки на іспиті невимушеної, доброзичливої обстановки, яка сприятиме спокійній підготовці студентів до відповідей.

Разом з тим важливо органічно поєднувати на іспиті високу вимогливість і об'єктивність в оцінках, індивідуальний підхід до студентів у визначенні рівня їх знань.

2.3. Єдині критерії оцінок і методика оцінки результатів підсумкової атестації випускників з дисципліни «Кримінальне право України»

А. Критерії оцінок

Результати підсумкової атестації випускників з дисципліни «Кримінальне право України» визначаються оцінками «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно».

Оцінка «Відмінно» – виставляється за таких умов:

1. Творчий підхід до засвоєного матеріалу, повнота і правильність виконання завдання.
2. Вміння застосовувати різні принципи й методи в конкретних ситуаціях.
3. Глибокий аналіз фактів і подій, спроможність прогнозування результатів від прийнятих рішень.
4. Чітке, послідовне викладення відповіді на папері.
5. Вміння пов'язати теорію і практику.

Оцінка «Добре» – виставляється за наступних умов:

1. Мають місце деякі непринципові помилки несуттєвого характеру у викладі відповідей при повних знаннях програмного матеріалу.
2. Переважання логічних підходів перед творчими у відповідях на питання.
3. Не завжди правильне прогнозування подій від прийнятих рішень.
4. Вміння пов'язати теорію з практикою.

Оцінка «Задовільно» виставляється за наступних умов:

1. Репродуктивний підхід до засвоювання та викладання матеріалу.
2. Недостатня повнота викладання матеріалу, але при обов'язковому виконанні (можливо з несуттєвими помилками) тих завдань, що пов'язані з розв'язанням практичних задач.
3. Неглибокі знання основного матеріалу, наявність великої кількості неточностей у викладі матеріалу.
4. Нечітке викладання матеріалу на папері, порушення логічної послідовності при викладі матеріалу.
5. Утруднення при практичному втіленні прийнятих рішень.

Оцінка «Незадовільно» виставляється за наступних умов:

1. Відсутність знань з більшої частини матеріалу, погане засвоєння принципів положень курсу.
2. Наявність грубих, принципівих помилок при практичному виконанні отриманих завдань.
3. Невиконання або виконання з великими помилками тих завдань, що пов'язані з розв'язанням практичних задач.
4. Неграмотне і неправильне викладення відповідей на папері.

2.4. Оформлення результатів підсумкової атестації випускників з дисципліни «Кримінальне право України»

Рішення щодо оцінки знань студента приймається Кваліфікаційною комісією на закритому засіданні відкритим голосуванням простою більшістю голосів членів комісії, які брали участь у засіданні. За умов рівності кількості голосів вирішальним є голос голови.

Результати підсумкової атестації випускників з дисципліни «Кримінальне право України» визначаються оцінками «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно».

Студентам, які не склали підсумкової атестації випускників з дисципліни «Кримінальне право України» з поважних причин (підтверджених документально), ректором МНУ імені В.О.Сухомлинського може бути надана можливість складання іспиту за індивідуальним графіком до закінчення роботи Кваліфікаційної комісії.

Протоколи засідання Кваліфікаційної комісії, залікові книжки з проставленими в них оцінками підписуються головою і членами комісії.

2.5. Методика аналізу та оголошення результатів підсумкової атестації випускників з дисципліни «Кримінальне право України»

Результати екзамену з дисципліни «Кримінальне право України» оголошуються студентам у день його проведення після оформлення протоколів Кваліфікаційної комісії. При цьому дається загальна оцінка відповідей студентів, відзначаються найбільш яскраві з них, характеризується рівень фахової підготовки студентів.

ІІІ. КЕРІВНИЦТВО ДЛЯ СТУДЕНТІВ

3.1. Методичні поради студенту з підготовки відповідей на питання білета підсумкової атестації випускників з Кримінального права України

Отримавши білет, студент знайомиться із змістом питань, визначає місце кожного з них у загальній структурі фахової підготовки.

Відповідайте на питання і виконуйте письмові вправи тільки після того, як Ви уважно прочитали та зрозуміли завдання й правила його виконання. До кожного питання представлено опорний план відповіді. Відповідь повинна бути складена в послідовності, представлений в опорному плані розкриваючи кожен його пункт.

Визначивши логіку відповіді на питання, потрібно скласти розгорнутий план відповіді у формі окремих тез, враховуючи при цьому зміст відповідних першоджерел, а також сучасний стан соціально-економічного розвитку України. Важливо також визначити для себе категоріальний апарат, на основі якого буде розглядатися зміст питання.

Студенту надається можливість користуватися методичними рекомендаціями з підготовки до підсумкової атестації випускників з дисципліни «Кримінальне право України» та нормативно-правою базою України.

У разі сумніву щодо розуміння сформульованих у білеті питань або умов задачі студент має право звернутися за поясненням до екзаменаційної комісії.

Намагайтеся відповісти на всі питання і виконати практичні вправи.

3.2. Зразок усної відповіді випускника з дисципліни «Кримінальне право України».

ЗРАЗОК БІЛЕТУ

1. Завдання та функції кримінального права.

Опорний план відповіді:

- Поняття кримінального права
- Завдання кримінального права
- Функції кримінального права

Відповідь.

Поняття “кримінальне право” вживається в двох значеннях, а саме: 1. кримінальне право як галузь права (кримінальне законодавство). 2. кримінальне право як наука кримінального права, тобто теорія кримінального права, наукова дисципліна, доктрина. Кримінальне право як галузь права - це система, сукупність юридичних норм (а по суті законів), прийнятих Верховною Радою України, що встановлюють, які суспільно небезпечні діяння є кримінальними правопорушеннями і які покарання підлягають застосуванню до осіб, що їх вчинили.

Кримінальне право виконує певні завдання і здійснює свої функції.

Головні завдання кримінального права закріплені у ч.1 ст.1 КК України: 1) правове забезпечення охорони прав і свобод людини і громадянина, власності, громадського порядку та громадської безпеки, довілля, конституційного устрою України; 2) забезпечення миру і безпеки людства; 3) запобігання кримінальним правопорушенням.

З викладеного вище випливає, що основна функція кримінального права як галузі права – охоронна, оскільки воно охороняє властивими йому заходами найбільш важливі суспільні відносини, що регулюються іншими галузями права. Ці галузі права, регулюючи певні суспільні відносини, сприяють їх розвиткові і реалізації. Кримінальне ж право охороняє ці відносини від кримінально-протиправних посягань. Так, норми цивільного права регулюють відносини, що складаються у сфері власності.

В кримінальному праві внаслідок його охоронної функції встановлюються каральні санкції за кримінальні правопорушення проти власності. Проте, кримінальне право не обмежується лише здійсненням охоронної функції. Йому властива і регулятивна функція, яка проявляється в наступному: 1) норми кримінального права, забороняючи вчинювати суспільно-небезпечні дії (бездіяльність), у той же час вимагають певної правомірної поведінки. Кримінальний закон вже самим своїм існуванням впливає на поведінку людей. Частина людей виконує заборони кримінального закону боячись відповідальності і покарання (загальна превенція). Тим самим здійснюється регулятивна функція кримінально-правових норм, попередження кримінальних правопорушень. 2) окремі норми кримінального права прямо належать до регулятивних. Це наприклад норма про необхідну оборону, що виключає кримінальну відповідальність, норми про звільнення від кримінальної відповідальності (розділ IX Загальної частини), норми про погашення і зняття судимості.

Наступною функцією кримінального права є попереджувальна або превентивна функція, яка спрямована на реалізацію такого завдання як запобігання кримінальним

правопорушенням. Вона реалізується шляхом здійснення загальної та спеціальної превенції. Наявність загальної заборони вчинення діянь, визначених у КК як кримінальні правопорушення має на меті утримати під страхом застосування покарання від таких діянь осіб, які до них схильні, а також й інших осіб (загальна превенція). Якщо особа вже засуджена за вчинення кримінального правопорушення, або до неї застосовані інші примусові заходи, в неї суттєво обмежуються можливості повторного вчинення кримінального правопорушення внаслідок посиленого соціального контролю (спеціальна превенція). Крім названих вище, виділяють також відновлювальну та виховну функцію. Виховна функція полягає у вихованні в громадян поваги до дотримання законів, відновлювальна – у поновленні справедливості та порушених прав і законних інтересів осіб, які є потерпілими від кримінальних правопорушень.

2. Розглянемо приклад юридичного аналізу складу кримінального правопорушення, передбаченого ст. 185 КК України (крадіжка).

Опорний план відповіді:

- Об'єкт кримінального правопорушення
- Об'єктивна сторона кримінального правопорушення
- Суб'єкт кримінального правопорушення
- Суб'єктивна сторона кримінального правопорушення

Відповідь.

Якщо родовим об'єктом кримінальних правопорушень, що містяться в розділі VI Особливої частини КК є врегульовані законом суспільні відносини в сфері володіння, користування і розпоряджання майном, то як основний безпосередній об'єкт виступатимуть аналогічні відносини, але тільки в частині конкретного власника і посилення на порушення його прав безпосереднього володіння майном.

Предметом абсолютної більшості кримінальних правопорушень проти власності, зокрема крадіжки, закон називає майно – речі матеріального світу, яким властиві специфічні ознаки фізичного, економічного і юридичного характеру.

Не визнаються предметом таких кримінальних правопорушень так звані легітимаційні знаки (жетони камери зберігання, гардеробні номерки і т.д.), а також різноманітні накладні, квитанції, чеки, довіреності, інші документи, які самі по собі не мають вартості, а лише дають право на отримання майна. Це ж стосується і квитків на проїзд авіаційним, автомобільним, водним і залізничним транспортом, які можуть бути використані за призначенням лише після додаткового оформлення (внесення прізвища власника, заповнення іншого тексту, скріплення печаткою, компостування і тощо). Заволодіння такими предметами утворює готування до відповідного посягання і підлягає правовій оцінці з урахуванням ст. 15 КК.

Крадіжка документів, які знаходяться на підприємствах, установах і організаціях, незалежно від форми власності, та які не мають грошової вартості і обмінної властивості, не можуть визнаватися кримінальним правопорушенням проти власності і при наявності підстав такі дії треба кваліфікувати за ст. 357 КК.

Предметом крадіжки не можуть виступати природні багатства в їх природному стані – блага, які хоч і мають об'єктивну цінність, проте не створені повністю чи частково працею людини (наприклад, дичина в лісі, риба в природних водоймах). Протиправне обернення таких об'єктів в свою власність при наявності підстав може

розглядатися як кримінальне правопорушення проти навколишнього середовища і кваліфікуватися, зокрема, за ст. 246, 248, 249 КК. Однак такі ж дії відносно природних об'єктів, вилучених з природного стану завдяки вкладеній праці людини, розглядаються залежно від способу посягання, як викрадення чужого майна. Так, дії осіб, винних в заволодінні заготовленим чи складеним лісом, незаконному вилові риби чи добуванні водних тварин, які вирощуються підприємствами, організаціями чи приватними особами в спеціально обладнаних чи пристосованих водоймищах, чи незаконному заволодінні риби, водними тваринами, які виловлені цими юридичними чи фізичними особами, а також диких тварин чи птахів, які знаходяться у вольєрах, необхідно кваліфікувати як викрадення чужого майна чи інші відповідні кримінальні правопорушення проти власності. У таких випадках матеріальні об'єкти природи, будучи включеними у виробничо-трудоий процес, набувають якості товарної продукції – предмету кримінального правопорушення проти власності.

Чужим слід визнавати майно, яке не знаходиться у власності чи законному володінні винного. Як приклад, не є чужим для кожного із подружжя і не може признаватися предметом кримінального правопорушення проти власності майно, спільно нажите подружжям за час шлюбу і яке знаходиться в спільній власності подружжя. У той же час розділене майно подружжя (яке належало кожному із подружжя до шлюбу, отримане ним під час перебування в шлюбі в дар чи в порядку спадкування, чи яке належить йому за шлюбним контрактом а також речі приватного використання, за винятком цінностей і предметів розкоші) є власністю кожного з них, тому неправомірне заволодіння ним, його пошкодження чи знищення одним із подружжя утворює склад відповідного кримінального правопорушення проти власності.

Викрадення, привласнення, вимагання вогнепальної зброї (крім гладкоствольної мисливської), бойових припасів, вибухових речовин, вибухових пристроїв чи радіоактивних матеріалів, наркотичних засобів, психотропних речовин чи їх аналогів, прекурсорів, обладнання, призначеного для виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин чи їх аналогів, документів, штампів, печаток або заволодіння ними шляхом шахрайства, зловживання посадовою особою своїм службовим становищем, викрадення, привласнення, вимагання військовослужбовцем зброї, бойових припасів, вибухових чи інших бойових речовин, засобів пересування, військової і спеціальної техніки чи іншого військового майна або заволодіння ними шляхом шахрайства; викрадення на полі бою речей, які знаходяться при вбитих чи поранених, не може кваліфікуватися за статтями, зазначеними в цьому розділі. Незаконне заволодіння таким специфічним майном виділено законодавцем в окремі склади кримінальних правопорушень передбачених ст. ст. 262, 308, 312, 313, 357, 297, 410, 432 КК.

Пневматична зброя, сигнальні, стартові, будівельні і газові пістолети, ракетниці, вибухові пакети та інші імітаційно-піротехнічні і освітлювальні засоби, які не містять вибухових речовин і сумішей не можуть бути віднесені до предметів, за викрадення, привласнення, вимагання яких чи заволодіння якими шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем, передбачена відповідальність за ст. 262 КК. У зв'язку з цим викрадення таких предметів або заволодіння ними будь-яким іншим з перерахованих способів слід розглядати як відповідні кримінальні правопорушення проти власності. Викрадення завідомо несправної вогнепальної зброї (наприклад, навчальної) або протиправне заволодіння будь-яким іншим із вказаних способів і

приведення його в придатний до використання за призначенням стан необхідно кваліфікувати як відповідне кримінальне правопорушення проти власності і як незаконне виготовлення вогнепальної зброї. Також слід кваліфікувати дії винного в тому випадку, коли для виготовлення придатної для використання зброї частина деталей викрадалась, а інша частина була виготовлена самостійно або придбана яким-небудь іншим способом.

Незаконне заволодіння транспортним засобом визнається кримінальним правопорушенням проти безпеки руху та експлуатації транспорту і підлягає кваліфікації за ст. 289 КК.

З об'єктивної сторони крадіжка завжди здійснюється тільки діями.

Крадіжка є таємним викраденням чужого майна. Головною відмінністю ознак крадіжки від інших форм викрадення є спосіб вилучення такого майна – таємно.

Таємним вважається таке викрадення, здійснюючи яке винний вважає, що він діє скритно, непомітно для потерпілого і оточуючих осіб. Крадіжкою визнається також протиправне вилучення чужого майна і тоді, коли воно здійснюється в присутності потерпілого чи інших осіб, які спостерігали за діями винного, але останній не усвідомлював цього, думаючи, що він діє таємно від інших осіб. Крім того, таємним викрадення є і у випадку, коли воно скоюється в присутності потерпілого чи інших осіб, які внаслідок свого фізіологічного чи психічного стану (малоліття, сп'яніння, психічна хвороба і тощо) не усвідомлюють факту протиправного вилучення майна, тобто не можуть правильно оцінити і зрозуміти зміст, характер і значення дій винного. Разом з тим викрадення буде визнаватися таємним і тоді, коли винний вилучає майно в присутності інших осіб, на потурання з боку яких він і розраховує на тих чи інших підставах (родинні зв'язки, колеги по роботі, дружні стосунки, співучасть у кримінальному правопорушенні тощо).

Крадіжка визнається закінченим кримінальним правопорушенням з моменту протиправного вилучення чужого майна, коли винна особа отримала реальну можливість розпоряджатися або користуватися ним.

Дії, розпочаті як крадіжка, але виявлені потерпілим або іншими особами і незважаючи на це, продовжені винним з метою заволодіння майном чи його утриманням, слід кваліфікувати як грабіж, а у випадку застосування насильства або погрози його застосування – залежно від характеру насильства чи погроз – як грабіж чи розбій.

Суб'єктивна сторона крадіжки характеризується прямим умислом на заволодіння чужим майном.

Суб'єктом кримінального правопорушення може бути фізична осудна особа, яка досягла 14-річного віку.

Кваліфікуючими видами крадіжки є вчинення її:

- 1) повторно;
- 2) за попередньою змовою групою осіб;
- 3) із заподіянням значної матеріальної шкоди потерпілому;
- 4) з проникненням в житло, інше приміщення чи сховище;
- 5) у великих розмірах;
- 6) в особливо великих розмірах;
- 7) організованою групою.

Певне тлумачення змісту вищевказаних кваліфікуючих ознак крадіжки міститься в примітках до ст. 185 КК.

Крадіжка відмежується від грабежу за способом вчинення. При грабежі діяння вчинюється відкрито.

3.3. Методичні поради щодо підготовки до розв'язання практичних завдань з питань застосування кримінального права

До кожного екзаменаційного білета додається варіант комплексного завдання, в основі якого використана конкретна кримінально-правова ситуація, спеціально відібрана зі слідчої або судової практики та перероблена у відповідності з вимогами навчального процесу.

Відповідь на комплексне завдання повинна складатися з двох етапів.

На першому етапі дається юридична оцінка запропонованої в завданні ситуації, яка виражається в повній і точній кримінально-правовій кваліфікації суспільно небезпечного діяння з вказівкою конкретної статті (якщо необхідно, то її частини або пункту правової норми кримінального кодексу). При цьому необхідно кваліфікувати кожний епізод, який має самостійне юридичне значення, відповідно до кожної окремої особи, яка є суб'єктом даного кримінального правопорушення, або навпаки, особа не є суб'єктом даного кримінального правопорушення.

Другий етап являє собою обґрунтування результатів кваліфікації. З цією метою проводиться розгорнутий юридичний аналіз складу (складів) кримінального правопорушення (кримінальних правопорушень). Сутність вказаного аналізу полягає в порівнянні та послідовному встановленні повної відповідності об'єктивних і суб'єктивних ознак запропонованої практичної ситуації з об'єктивними і суб'єктивними ознаками складу кримінального правопорушення, передбаченого кримінальним кодексом і обраного особою, яка складає екзамен, у якості правильної відповіді на завдання. Юридичний аналіз розглядається як необхідна умова, без якої завдання вважається невиконаним. Висновки, отримані в результаті юридичного аналізу, слугують вирішальним доказом правильності здійсненої кваліфікації. Особливістю розгляду цього комплексного завдання є те, що особа, яка складає екзамен, поряд з правильною кримінально-правовою кваліфікацією повинна показати знання з кримінального права.

При підготовці до вирішення завдань рекомендується опрацювати навчальний посібник за редакцією професора С.С. Яценка Кримінальне право України. Практикум. – К.: Юрінком Інтер, 2002. – 528 с. (або інші видання цієї книги).

Розв'язувати завдання рекомендується за нижченаведеною загальною схемою.

1. Спочатку необхідно з'ясувати, чи відноситься вчинене діяння до кримінального правопорушення, тобто теоретично вирішити питання про те, чи є воно суспільно небезпечним. Для цього слід визначити спрямованість посягання, тобто з'ясувати, яким благам та інтересам було завдано шкоди або ж які з них були поставлені під загрозу заподіяння шкоди (визначити об'єкт кримінального правопорушення). Після цього треба проаналізувати ознаки об'єктивної сторони, передусім діяння та наслідки, що настали (якщо такі є), вирішивши питання про те, викликані вони вчиненням дії або бездіяльністю, тобто виявити між діянням і наслідками причинний зв'язок. Якщо такий існує, то яким є його характер (безпосередній, опосередкований або випадковий).

2. Після цього потрібно встановити, чи має конкретна особа, що вчинила діяння, усі ознаки суб'єкта кримінального правопорушення. Тобто чи є вона фізичною, осудною і такою, що досягла певного віку кримінальної відповідальності. Для цього

необхідно, по-перше, ідентифікувати так званого „автора” суспільно небезпечного діяння, тобто з’ясувати, чи була це взагалі людина, по-друге, вирішити питання про те, чи могла ця людина в ситуації, що склалася, усвідомлювати суспільно небезпечний характер своїх діянь, чи могла вона контролювати їх і керувати ними. З цією метою слід або звернутися до умови завдання, або ж ознайомитися з відповідною теоретичною літературою. І, по-третє, треба визначити, чи досягла така особа віку кримінальної відповідальності за вчинене, для чого доцільно зіставити умову завдання, де згадується про вік особи, з положеннями статті 22 КК України.

3. Дослідити суб’єктивну сторону кримінального правопорушення. Встановити з якою формою вини (умисно або з необережності) було вчинено кримінальне правопорушення, чи не мали юридичного значення мотив, мета або емоції.

4. Якщо буде встановлено, що всі ознаки складу кримінального правопорушення в діянні наявні, доведеться розв’язувати питання про те, чи немає в діянні ознак незакінченого кримінального правопорушення, а також чи немає в діях осіб (якщо їх декілька) ознак спільної кримінально протиправної діяльності. Якщо так, то слід з’ясувати їхні ролі з точки зору ст.ст. 27 – 30 КК України. Крім того, при вирішенні задач необхідно постійно звертати увагу й на інші кримінально-правові інститути Загальної частини КК України, наприклад інститут звільнення від кримінальної відповідальності або інститут виключення кримінальної протиправності діяння, вирішивши питання про те, чи немає підстав для їх застосування в конкретному випадку.

5. Остаточне рішення казусу повинне бути докладним і юридично аргументованим з обов’язковим посиланням на відповідну норму кримінального закону та інші використовувані матеріали. Аргументи варто приводити як відповідно до кримінального закону (юридична аргументація), так і за викладеними в задачі фактами (фактична аргументація). Для цього необхідно проаналізувати всі можливі, хоча начебто очевидно неправильні, варіанти рішення. Щораз усвідомлювати ситуацію, виходячи з теорії й практики застосування кримінального права в цілому. Результат проведеного юридичного аналізу необхідно закріпити письмово в зошиті.

Пропонуємо в загальному вигляді приклад розв’язання задачі.

Задача.

Побачивши, що у магазині чоловічого одягу продавець була зайнята упакуванням купленого покупцем товару Руслан взяв із прилавка костюм вартістю 2500 гривень і швидко вийшов. Наступного дня, у цьому ж магазині, таким же способом Руслан взяв дві пари чоловічого взуття вартістю 3000 гривень, але цього разу продавець помітила усе та схопила його за руку, але той вирвався і вибіг з магазину разом із взуттям.

Кваліфікуйте дії Руслана.

Відповідь.

Руслан: ч. 1 ст. 185 КК України; ч. 2 ст. 186 КК України як таємне викрадення чужого майна (крадіжка) та відкрите викрадення майна (грабіж) вчинений повторно.

У діях Руслана вбачаються ознаки к.пр., передбачених ст. 185 КК України («Крадіжка») та ст. 186 КК України («Грабіж»). Зазначені к.пр. належать до к.пр., родовим об’єктом яких є власність особи (розд. VI Особливої частини КК).

Основним безпосереднім об’єктом відповідних складів к.пр. є охоронювані кримінальним законом відносини власності. Руслан посягнув на суспільні відносини, які складаються з приводу належності майна законному власнику.

Предметом к.пр. проти власності є чуже майно. Костюм і взуття, якими заволодів Руслан наділені усіма обов'язковими ознаками предмета складу к.пр., передбаченого ст. 185 та ст. 186 КК України. Зокрема: фізичною – оскільки і костюм, і взуття – це речі матеріального світу; економічною – мають майнову та споживчу вартість, є цінними для потерпілого; юридичною – речі перебували у власності законного власника. Ці речі є чужими для Руслана.

З об'єктивної сторони к.пр., передбачені ст.ст. 185, 186 КК України характеризуються:

1) суспільно небезпечним діянням – викраденням чужого майна, тобто протиправним, безоплатним вилученням цього майна у власника або законного володільця;

2) суспільно небезпечним наслідком – майновою шкодою, яка була заподіяна;

3) причиновим зв'язком між суспільнонебезпечним діянням (викраденням чужого майна) та наслідками (майновою шкодою).

Окрім цього безпосередньо з диспозицій ст. ст. 185, 186 КК України випливає, що обов'язковою ознакою об'єктивної сторони цих складів к.пр. є спосіб.

Спосіб крадіжки (ст. 185 КК) – таємне викрадення чужого майна. Це викрадення, здійснюючи яке, винна особа вважає, що робить це непомітно для потерпілого чи інших осіб. За умовою задачі, вчиняючи крадіжку, за діями Руслана ніхто не спостерігав, він діяв непомітно для інших.

Спосіб грабежу (ст. 186 КК) – відкрите викрадення чужого майна у присутності потерпілого або інших осіб, які усвідомлюють протиправний характер дій винної особи, яка своєю чергою усвідомлює, що її дії помічені і оцінюються як викрадення. Вчиняючи друге к.пр. (грабіж), дії Руслана розпочиналися як крадіжка, однак були виявленні продавцем та, незважаючи на це, продовжені. Тому дії Руслана переросли у грабіж (відкрите викрадення чужого майна). Наведене ґрунтується на положеннях Постанови Пленуму Верховного Суду України «Про судову практику у справах про злочини проти власності» від 6 листопада 2009 року № 10. Згідно з п. 4 зазначеної Постанови дії, розпочаті як крадіжка, але виявлені потерпілим чи іншими особами і, незважаючи на це, продовжені винною особою з метою заволодіння майном, належить кваліфікувати як грабіж. За конструкцією об'єктивної сторони к.пр., передбачені ст.ст. 185, 186 КК України з матеріальним складом і вважаються закінченими з моменту настання суспільно-небезпечних наслідків. Згідно п. 4 зазначеної Постанови крадіжку і грабіж потрібно вважати закінченими з моменту, коли винна особа вилучила майно і мала реальну можливість розпоряджатися чи користуватися ним.

За умовою задачі Руслан заволодівши чужим майном мав реальну можливість ним розпоряджатися.

Суб'єктом аналізованих складів к.пр. є фізична осудна особа, яка досягла 14-річного віку. Наявність у Руслана ознак суб'єкта складу к.пр. констатується.

З суб'єктивної сторони крадіжка та грабіж вчиняються з прямим умислом. За умовою задачі Руслан **усвідомлював** суспільно-небезпечний характер своїх дій (розумів, що вчиняє посягання на чужу власність), **передбачав** суспільно-небезпечні наслідки свого діяння – заподіяння матеріальної шкоди у вигляді вартості викраденого майна і **бажав** настання таких наслідків. Крім того, друге к.пр. — грабіж вчинений повторно, оскільки перед вчиненням грабежу Руслан вже вчинив крадіжку. Так, відповідно до примітки до ст.185 КК України у статтях 185, 186 та

189–191 повторним визнається к.пр., вчинене особою, яка раніше вчинила будь-яке із к.пр., передбачених цими статтями. Тому, у діяннях Руслана наявна кваліфікуючої ознака – повторність. Враховуючи викладене вважаю, що існують всі підстави кваліфікувати посягання Руслана за ч. 1 ст. 185 КК України та ч. 2 ст. 186 КК України.

Бажаємо Вам успіху!

ІV. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ПІДСУМКОВОЇ АТЕСТАЦІЇ ВИПУСКНИКІВ З ДИСЦИПЛІНИ «КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ» ГАЛУЗІ ЗНАНЬ 08 «ПРАВО» СПЕЦІАЛЬНОСТІ 081 «ПРАВО»

4.1. Перелік питань з дисципліни «Кримінальне право України» які виносяться на підсумкову атестацію випускників

4.1.1. Загальна частина

1. Поняття, предмет, метод кримінального права України.
2. Завдання та функції кримінального права.
3. Принципи та система кримінального права.
4. Тлумачення закону про кримінальну відповідальність: поняття та види.
5. Чинність закону про кримінальну відповідальність у часі.
6. Чинність закону про кримінальну відповідальність у просторі.
7. Кримінальне правопорушення: поняття, ознаки та їх зміст. Класифікація кримінальних правопорушень та її практичне значення.
8. Кримінальна відповідальність: поняття, ознаки, види, підстави.
9. Склад кримінального правопорушення: поняття, елементи та ознаки.
10. Види складів кримінальних правопорушень.
11. Функції та значення складу кримінального правопорушення.
12. Кваліфікація кримінального правопорушення: поняття, види, формула кваліфікації.
13. Об'єкт кримінального правопорушення: поняття, ознаки. Класифікація об'єктів кримінального правопорушення.
14. Поняття, ознаки та значення об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення.
15. Поняття, ознаки та види суб'єкта кримінального правопорушення.
16. Поняття, ознаки та значення суб'єктивної сторони складу кримінального правопорушення.
17. Множинність кримінальних правопорушень: поняття, ознаки, форми та види.
18. Стадії кримінального правопорушення: поняття та види.
19. Поняття співучасті та її ознаки.
20. Види співучасників.
21. Форми співучасті. Вчинення кримінального правопорушення групою осіб, групою осіб за попередньою змовою, організованою групою, злочинною організацією.
22. Поняття, ознаки, мета та види покарань.
23. Загальні засади призначення покарання. Обставини, що пом'якшують та обтяжують покарання.
24. Поняття, ознаки, види, підстави та порядок звільнення від кримінальної відповідальності.
25. Поняття й види звільнення від покарання та його відбування.
26. Судимість: поняття, кримінально-правові наслідки, порядок погашення та зняття.
27. Примусові заходи медичного характеру: поняття, види.

28. Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх. Примусові заходи виховного характеру.
29. Поняття, ознаки, види заходів кримінально-правового характеру, що застосовуються до юридичних осіб та правила їх застосування.
30. Підстави для застосування до юридичної особи заходів кримінально-правового характеру та звільнення від них.

4.1.2. Особлива частина

31. Дії, спрямовані на насильницьку зміну чи повалення конституційного ладу або захоплення державної влади (ст. 109 КК). Відмінність від посягання на територіальну цілісність і недоторканність України (ст. 110 КК).
32. Державна зрада (ст. 111 КК). Відмінність від шпигунства (ст. 114 КК).
33. Умисне вбивство (ст. ст. 115-118 КК).
34. Умисне тяжке тілесне ушкодження (ст. 121 КК). Відмінність умисного тяжкого тілесного ушкодження, що спричинило смерть потерпілого, від умисного вбивства.
35. Домашнє насильство (ст. 126-1 КК).
36. Залишення в небезпеці (ст. 135 КК). Відмінність від ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані (ст. 136 КК).
37. Торгівля людьми (ст. 149 КК).
38. Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості особи.
39. Крадіжка (ст. 185 КК).
40. Грабіж (ст. 186 КК). Відмінність грабежу від розбою (ст. 187 КК).
41. Розбій (ст. 187 КК). Відмінність розбою від вимагання та бандитизму.
42. Шахрайство (ст. 190 КК).
43. Виготовлення, зберігання, придбання, перевезення, пересилання, ввезення в Україну з метою використання при продажу товарів, збуту або збут підроблених 21 грошей, державних цінних паперів, білетів державної лотереї, марок акцизного податку чи голографічних захисних елементів (ст. 199 КК).
44. Порушення правил екологічної безпеки (ст. 236 КК).
45. Бандитизм (ст. 257 КК). Відмінність від створення, керівництва злочинною спільнотою або злочинною організацією, а також участі у ній.
46. Терористичний акт (ст. 258 КК).
47. Незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами (ст. 263 КК).
48. Порушення вимог законодавства про охорону праці (ст. 271 КК)
49. Порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами (ст. 286 КК).
50. Незаконне заволодіння транспортним засобом (ст. 289 КК).
51. Хуліганство (ст. 296 КК).
52. Втягнення неповнолітніх у протиправну діяльність (ст. 304 КК).
53. Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання чи збут наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів (ст. 307 КК).

54. Опір представникові влади, працівникові правоохоронного органу, державному виконавцю, приватному виконавцю, члену громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовцеві, уповноваженій особі Фонду гарантування вкладів фізичних осіб (ст. 342 КК).
55. Погроза або насильство щодо працівника правоохоронного органу (ст. 345 КК).
56. Зловживання владою або службовим становищем (ст. 364 КК). Відмінність цього злочину від перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу (ст. 365 КК).
57. Прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою (ст. 368 КК). Пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди службовій особі (ст. 369 КК).
58. Завідомо незаконні затримання, привід, домашній арешт або тримання під вартою (ст. 371 КК).
59. Примушування давати показання (ст. 373 КК).
60. Найманство (ст. 447 КК).

4.2. Опорний план відповіді на питання з дисципліни «Кримінальне право»

4.2.1. Загальна частина

1. Поняття, предмет, метод кримінального права України.

Опорний план відповіді:

- Поняття кримінального права
- Предмет кримінального права
- Метод кримінального права

2. Завдання та функції кримінального права.

Опорний план відповіді:

- Поняття кримінального права
- Завдання кримінального права
- Функції кримінального права

3. Принципи та система кримінального права

Опорний план відповіді:

- Поняття кримінального права
- Принципи кримінального права
- Система кримінального права

4. Тлумачення закону про кримінальну відповідальність: поняття та види.

Опорний план відповіді:

- Поняття тлумачення закону про кримінальну відповідальність
- Види тлумачення закону про кримінальну відповідальність

5. Чинність закону про кримінальну відповідальність у часі.

Опорний план відповіді:

- Поняття
- Порядок набрання чинності закону про кримінальну відповідальність
- Втрата чинності закону про кримінальну відповідальність

6. Чинність закону про кримінальну відповідальність у просторі.

Опорний план відповіді:

- Поняття
- Принципи чинності

7. Кримінальне правопорушення: поняття, ознаки та їх зміст. Класифікація кримінальних правопорушень та її практичне значення.

Опорний план відповіді:

- Поняття кримінального правопорушення
- Ознаки кримінального правопорушення
- Зміст кримінального правопорушення
- Види кримінальних правопорушень
- Значення класифікації кримінальних правопорушень

8. Кримінальна відповідальність: поняття, ознаки, види, підстави.

Опорний план відповіді:

- Поняття кримінальної відповідальності
- Ознаки кримінальної відповідальності
- Види кримінальної відповідальності
- Підстави кримінальної відповідальності

9. Склад кримінального правопорушення: поняття, елементи та ознаки.

Опорний план відповіді:

- Поняття складу кримінального правопорушення
- Елементи складу кримінального правопорушення
- Ознаки складу кримінального правопорушення

10. Види складів кримінальних правопорушень

Опорний план відповіді:

- Поняття складу кримінального правопорушення
- Класифікація складу кримінального правопорушення

11. Функції та значення складу кримінального правопорушення.

Опорний план відповіді:

- Поняття складу кримінального правопорушення
- Функції складу кримінального правопорушення
- Значення складу кримінального правопорушення

12. Кваліфікація кримінального правопорушення: поняття, види, формула кваліфікації.

Опорний план відповіді:

- Поняття кваліфікації кримінального правопорушення
- Види кваліфікації кримінального правопорушення
- Формула кваліфікації кримінального правопорушення

13. Об'єкт кримінального правопорушення: поняття, ознаки. Класифікація об'єктів кримінального правопорушення.

Опорний план відповіді:

- Поняття об'єкту кримінального правопорушення
- Ознаки об'єкту кримінального правопорушення

- Види об'єктів кримінального правопорушення

14. Поняття, ознаки та значення об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення

Опорний план відповіді:

- Поняття, об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення
- Ознаки та значення об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення
- Значення об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення

15. Поняття, ознаки та види суб'єкта кримінального правопорушення.

Опорний план відповіді:

- Поняття суб'єкта кримінального правопорушення.
- Ознаки суб'єкта кримінального правопорушення.
- Види суб'єкта кримінального правопорушення.

16. Поняття, ознаки та значення суб'єктивної сторони складу кримінального правопорушення.

Опорний план відповіді:

- Поняття суб'єктивної сторони складу кримінального правопорушення
- Ознаки суб'єктивної сторони складу кримінального правопорушення
- Значення суб'єктивної сторони складу кримінального правопорушення

17. Множинність кримінальних правопорушень: поняття, ознаки, форми та види

Опорний план відповіді:

- Поняття множинності кримінальних правопорушень
- Ознаки множинності кримінальних правопорушень
- Форми множинності кримінальних правопорушень
- Види множинності кримінальних правопорушень

18. Стадії кримінального правопорушення: поняття та види.

Опорний план відповіді:

- Поняття стадії кримінального правопорушення
- Види стадій кримінальних правопорушень

19. Поняття співучасті та її ознаки.

Опорний план відповіді:

- Поняття співучасті
- Ознаки співучасті

20. Види співучасників.

Опорний план відповіді:

- Поняття співучасті
- Види співучасників

21. Форми співучасті. Вчинення кримінального правопорушення групою осіб, групою осіб за попередньою змовою, організованою групою, злочинною організацією.

Опорний план відповіді:

- Форми співучасті
- Вчинення кримінального правопорушення групою осіб

- Вчинення групою осіб за попередньою змовою
- Вчинення організованою групою
- Вчинення злочинною організацією

22. Поняття, ознаки, мета та види покарань.

Опорний план відповіді:

- Поняття покарань
- Ознаки покарань
- Мета покарань
- Види покарань

23. Загальні засади призначення покарання. Обставини, що пом'якшують та обтяжують покарання.

Опорний план відповіді:

- Загальні засади призначення покарання
- Обставини, що пом'якшують покарання
- Обставини, що обтяжують покарання

24. Поняття, ознаки, види, підстави та порядок звільнення від кримінальної відповідальності.

Опорний план відповіді:

- Поняття звільнення від кримінальної відповідальності
- Ознаки звільнення від кримінальної відповідальності
- Види звільнення від кримінальної відповідальності
- Підстави звільнення від кримінальної відповідальності
- Порядок звільнення від кримінальної відповідальності.

25. Поняття й види звільнення від покарання та його відбування.

Опорний план відповіді:

- Поняття звільнення від покарання та його відбування
- Види звільнення від покарання та його відбування

26. Судимість: поняття, кримінально-правові наслідки, порядок погашення та зняття.

Опорний план відповіді:

- Поняття судимості
- Кримінально-правові наслідки судимості
- Порядок погашення судимості
- Порядок зняття судимості

27. Примусові заходи медичного характеру: поняття, види.

Опорний план відповіді:

- Поняття примусових заходів медичного характеру
- Види примусових заходів медичного характеру

28. Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх. Примусові заходи виховного характеру.

Опорний план відповіді:

- Особливості кримінальної відповідальності неповнолітніх
- Особливості покарання неповнолітніх

– Примусові заходи виховного характеру.

29. Поняття, ознаки, види заходів кримінально-правового характеру, що застосовуються до юридичних осіб та правила їх застосування.

Опорний план відповіді:

– Поняття заходів кримінально-правового характеру, що застосовуються до юридичних осіб

– Ознаки заходів кримінально-правового характеру, що застосовуються до юридичних осіб

– Види заходів кримінально-правового характеру, що застосовуються до юридичних осіб

– Правила застосування заходів кримінально-правового характеру, що застосовуються до юридичних осіб

30. Підстави для застосування до юридичної особи заходів кримінально-правового характеру та звільнення від них.

Опорний план відповіді:

– Поняття заходів кримінально-правового характеру, що застосовуються до юридичних осіб

– Підстави для застосування до юридичної особи заходів кримінально-правового характеру

– Звільнення від застосування до юридичної особи заходів кримінально-правового характеру.

4.2.2. Особлива частина

Питання з Особливої частини Кримінального права розглядаються за елементами складу кримінального правопорушення (об'єкт, об'єктивна сторона, суб'єкт, суб'єктивна сторона кримінального правопорушення), їх обов'язковими та факультативними ознаками.

Крім того, визначається момент закінчення кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки (обтяжуючі обставини) кримінального правопорушення.

Список рекомендованої літератури з дисципліни «Кримінальне право України»

Базова

Нормативні акти:

1. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – №30 – Ст.141. Із наступними змінами та доповненнями.

2. Кримінальний кодекс України [Електронний ресурс] : закон України від 05. 04. 2001 р. № 2341-III із змін., внес. згідно із Законами України. – Електрон. дан. (1 файл). – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>. – Назва з екрана.

3. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.

4. Кримінально-виконавчий кодекс України від 11.07.2003 № 1129-IV // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2004, № 3-4, ст. 21.

Книжкові видання:

1. Кримінальний кодекс України. Науково-практичний коментар: у 2 т. /за заг. ред. В.Я. Тація, В.П. Пшонки, В.І. Борисова, В.І. Тютюгіна. – 5-те вид. допов. – Х.: Право, 2013. Т.1 : Загальна частина /Ю.В. Баулін, В.І. Борисов, В.І. Тютюгін та ін.. – 2013. – 376 с.
2. Кримінальний кодекс України. Науково-практичний коментар: у 2 т. /за заг. ред. В.Я. Тація, В.П. Пшонки, В.І. Борисова, В.І. Тютюгіна. – 5-те вид. допов. – Х.: Право, 2013. Т.2 : Особлива частина /Ю.В. Баулін, В.І. Борисов, В.І. Тютюгін та ін.. – 2013. – 1040 с.
3. Українське кримінальне право. Загальна частина : підручник /за ред. В.О. Навроцького. – К. : Юрінком Інтер, 2013. – 712 с.
4. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України. – 5-те вид., переробл. та доповн. / За ред. М.І.Мельника, М.І.Хавронюка. – К.: Юридична думка, 2008. –1216 с.
5. Кримінальне право України : Загальна частина [Текст] : підручник / [Ю. В. Баулін, В. І. Борисов, В. І. Тютюгін та ін.]. ; [за ред. В. В. Сташиса, В. Я. Тація]. – 4-те вид., переробл. і допов. – Х. : Право, 2010 – 456 с.
6. Кримінальне право України: Особлива частина [Текст] : підручник / [Ю. В. Баулін, В. І. Борисов, В. І. Тютюгін та ін.]; [за ред. В. В. Сташиса, В. Я. Тація]. – 4-те вид., переробл. і допов. – Х. : Право, 2010 – 608 с.
7. Злочини проти громадського порядку та громадської безпеки: хрестоматія укладачі : Плужнік О.І., Шелехов А.О., Корнієнко М.В. – Одеса : ОДУВС, 2017. – 350 с.
8. Правила судово-медичного визначення ступеня тяжкості і тілесних ушкоджень (Затв. Наказом МОЗ України від 17 січня 1995 р. №6 // Юридичний вісник України. – 1995. – №18. – С. 5-9).

Допоміжна

Нормативні акти:

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, № 13-14, № 15- 16, № 17, ст.112.
2. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2010, № 50-51, ст.572.
3. Кримінально-процесуальний кодекс України: Затверджений Законом Української РСР 28 грудня 1960 року// Відомості Верховної Ради УРСР, 1961. - №2. – Ст. 15. Із змінами та доповненнями.
4. Кодекс адміністративного судочинства України Закон від 06.07.2005 № 2747-IV// Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2005, № 35-36, № 37, ст.446.

Навчально – методична література:

1. Плужнік О.І. Кримінальне право України. Загальна частина. (Конспект лекцій) : навч. пос. / О.І. Плужнік. – Одеса : ОДУВС, 2012. – 182 с.
2. Плужнік О.І. Кримінальне право України. Особлива частина. (Конспект лекцій) : навч. пос. / О.І. Плужнік. – Одеса : ОДУВС, 2013. – 336 с.
3. Державний екзамен з кримінального права у питаннях та відповідях: навчально-методичний посібник /В.Я. Конопельський, О.І. Плужнік – Вид.: ОДУВС, 2014. – 132 с.
4. Злочини проти громадського порядку та громадської безпеки: хрестоматія укладачі : Плужнік О.І., Шелехов А.О., Корнієнко М.В. – Одеса : ОДУВС, 2017. – 350 с.